

БУГУН—ЯГОНА СИЁСИЙ КУН СОВЕТ ДЕМОКРАТИЯСИ ТАНТАНАСИ

Бугун корхоналар, ташкилотлар ва ўқув yurtларнинг барча коллективларида бўлиб ўтаётган ягона сиёсий кун шу мавзуга бағишланган. Ягона сиёсий кунда шаҳар ва район партия комитетлари аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, хўжалик раҳбарлари сўзга чиқишади, меҳнаткашларнинг саволларига жавоб беришади. Республика Олий Совети ва халқ депутатлари Маҳаллий Советларига сайловларга тайёргарлик ҳақида, сайловдан сўзга бугун даврда Ўзбекистон пойтахтини иқтисодий ва социал-маданий ривожлантириш ҳақида сўз юритилади.

Бугун биз ўтган ягона сиёсий кун пайтида шаҳарликлар берган саволларга жавоб берамиз.

Газеталарда, сессияларнинг ҳисоботлари ёритилганда бир неча марта депутат сўрови ҳақида ўқинганман. Депутат сўрови нима?

Н. КРАВЧЕНКО.

— Ҳозир сўловчилар депутатликка номзодлар билан учрашувларда уларга нақазлар беришпти. Нақазлар нима ва уларни амалга ошириш тартиби қандай?

М. АҲМЕДОВ. Ҳар иккала саволга халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ташкил-инструкторлик бўлимининг мудири Б. З. НИЕЗОВ жавоб беради:

Депутат сўрови ҳуқуқи — депутатнинг энг муҳим ҳуқуқларидан биридир. У бундай сўров билан тегишли давлат органларига ва мансабдор шахсларга мурожаат этишни мумкин бўлиб, улар сўровга Советнинг сессиясига жавоб беришлари шарт.

Депутат сўрови, сессия кун тартибидан қатъий назар, Совет фаолиятига оид барча ишларга тааллуқли бўлиши мумкин. Бироқ, сессияда муҳокама этилган масалалар олдатда етарли даражада тўлароқ ёритилиши сабабли депутатлар сўров бериш ҳуқуқидан кўпроқ

Советнинг эътиборини бошқа муаммоларга қаратишда фойдаланадилар.

Сўров берилган органлар ва мансабдор шахслар Советга ва депутатга атрофича жавоб беришлари шарт. Депутат сўрови ҳамда унга берилган жавоб Совети муҳокама этилади ва шундан кейин тегишли қарор қабул қилинади.

Депутат сўрови Советга ҳисоб беришчи ва унинг назоратида бўлган органлар ва ташкилотларнинг фаолиятини назорат этишнинг ҳамда уларнинг ишдаги камчиликларини аниқлаш ва бартараф этишнинг таъсирчан воситаси ҳисобланади. Шу боисдан бу ҳуқуқдан амалда кенг фойдаланилади. Шу туфайли ҳам ўн саккизчи қаҳриқ халқ депутатлари шаҳар ва район Советлари депутатлари томонидан сессияларда 60 дан зиёд сўров берилди.

ЖАВОБ: Кўпчилик сайловчиларнинг топшириқлари нақазларда муҳасамалантирилади. Сайловчиларнинг сайловдоли йиғилишларида маъқулланган, ўз депутатларига берган, Совет

ларнинг давлат, хўжалик ва социал-маданий қурилишига раҳбарлик қилиш фаолиятини яхшилашга, улар территориясида комплекс иқтисодий ва социал ривожланишни таъминлашга кишиларнинг ўсиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжларини қондиришга қаратилган топшириқлари нақазлар ҳисобланади. Нақазларнинг аҳамияти бекиёс катта. У халқ ярадаси ифода этилишининг муҳим формаларидан бири бўлиб, Советлар ва уларнинг органлари бутун фаолияти мазмунига сезиларли таъсир кўрсатади, кенг оммани давлат ишларини бошқаришга жалб этишнинг таъсирчан воситаси ҳисобланади.

Айрим нақазлар (масалан, кўпаламзорлаштириш, территорияни ободонлаштириш, айрим маиший ва маданий оқартув муассасалари қурилиши кабилар) депутатларнинг ўзлари иштирокида амалга оширилади.

Лекин кўпчилик депутатлар назорат этиш функциясини бажаришади. Улар ўз кўпчилигининг ижрозиларини ва бажарилиш муддат

ларини билган ҳолда Советлар ва уларнинг органлари ордани белгиланган ишга чўшиб юбораётган ёки барбод этаётганларга таъсир кўрсата оладилар.

Чунотчи, ўн саккизчи қаҳриқ шаҳар Совети депутатлари сайловчиларнинг 170 тайдан зиёд нақазини, республика Олий Совети депутатлари 120 тайдан зиёд нақазини бажаришди. Депутатлар назорати остида бешта мактаб, тўртта болалар боғочаси, иккита кўп профили касалхона, Високоволт массивида туғруқхона, Тансисов ва Юнусовоб массивларида иккита насос станцияси қурилди. Сайловчилар нақазлари асосида Ш. Руставели ва Муқимий кўчалари чорраҳасида, Охунбоев ва Хадра майдонларида пидедалар учун ести ўтиш йўллари, шунингдек Юнусовобда маиший кизмат уйи, Гафур Ғулум кўчасида кинотеатр ва бошқа муҳим объектлар қурилди.

Ҳозирги пайтда халқ депутатлари шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетлари тушган нақазларни ўрганишпти. Уларнинг ижтимоий аҳамияти ҳамда районлар ва шаҳарнинг реал имкониятларидан келиб чиқиб, уларни реализация қилиш бўйича халқ депутатлари шаҳар ва район Советларининг нақазлари сессияларида кўриб чиқилиши учун тадбирларни тайёрлашпти.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XVI ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

ПЛАНСИЗ ОБЪЕКТЛАРГА ҒОВҚЎЙЛИК

Капитал маблағларнинг самарадорлиги пастлигига, уларнинг сочиб юборилишига, топширилатган объектларнинг сифати қониқарсизлигига, қувватлар ўз вақтида ишга туширилмаслигига бундан буён тоқат қилиб бўлмайди. Чала қолган қурилиш ҳамма амалда қамамайяпти.

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми материалларидан).

Бу беш йилликда СССР Қурилиш банки билан қурилиш ташкилотлари ўртасида кредит алоқалари бир мунча кенгайди. Бу эса қувватлари ва объектларни ишга тушириш, ресурслардан фойдаланишда тежамкорлик режимида роя этиш давлат ва молия интизомини мустаҳкамлаш бўйича кредит-ҳисоб механизмининг таъсирини кучайтириш имконини берди.

Бироқ пудрат ташкилотларнинг иқтисодий ишлари даражаси ва натижаси ҳамда

хўжалик-молия фаолиятларини назорат этишнинг аҳоли ҳали қурилиш ишлаб чиқаришини интенсификациялаш вазибаларини ҳал этишга етарли икбий таъсир кўрсата олмапти.

Ўзбекистон пойтахти пудратчи қурилиш ташкилотларининг фаолиятидаги бу ва шу каби муаммолар ҳусусида СССР Қурилиш банки Тошкент шаҳар бошқармаси бошлиғи Аҳилбек Мархаевич МАРХАЕВ ҳикоя қилади.

Тошкент шаҳар бошқармаси икки министрликнинг 176 ташкилотли фаолиятини назорат қилади. Улардан 122 та пудратчи ташкилот турли хил қисқа муддатли қаровдан фойдаланади. 1984 йилда бошқарма 1 миллиард 53 миллион 887 минг сўмлик қисқа муддатли қарз беради. Ташкилотлар планнинг бажарилиши, ўзининг муомала воситаларини сақлаши, ўз вақтида ҳисоб-китоб юритиш, ларига қўра кредит билан таъминланади.

— Банк томонидан қурилиш ташкилотларининг фаолиятлари қандай назорат қилинмоқда?

— Ўтган йилнинг ноябрь ойида фафши ўтказиб, қарор қўйилган бир қатор шартларнинг қўлланини ошкор этидик. Ақтда қайд этилган камчиликлар пудратчи ташкилотларнинг туғридан-туғри қониқарсиз иш оқибати. Товар маҳсулотга қўра ҳисоб-китобларга ўтиш мунсабати билан банк кредити тугалланмаган ишлаб чиқариш харажатларини қоплашда беш манба ҳисобланади. Шу сабабли кредитлаш масалаларни пудратчи ташкилотларнинг раҳбарларидан, айна шу иш учун масул бўлган ходимлардан ўз ишига мунтазам ва доимий эътиборда бўлишни талаб этади.

Амалий иш шундан далолат бериб турибдики, қаерда ишлаб чиқариш фаолиятининг иқтисодий масалалари доимий назоратда бўлса, ўша ерда нуқсонларни тез илган, зарур чора қўриш, икбий натижаларга эришиш мумкин. Бу борада 1-уисолик комбинати, «Ташинстрой» трести бўлиналари қониқар, ли ишлаштиради. Ленин афсуски, талайгина ташкилотлар эса кредит харажатлари ҳажмининг ошиб кетишига йўл қўймоқдалар. 159-трестнинг 8, 9, 10, 22, 39, 56-қурилиш бошқармалари, 153-трестнинг 3-қурилиш бошқармаси, «Йилстрой» трестининг 40-ва «Ташрострой» қурилиш бошқармалари шулар жумласидандир. Агар ўтган йили бу ташкилотлар оқовлатириш хати билан чегараланган бўлсалар, бу йил тугалланмаган ишлаб чиқариш ҳажмининг ошганлиги ҳолларига йўл қўйишса, у ҳолда уларга нисбатан жарима санкциялари қўлланилади ва турли хил қарз беришлар тўхтатилади. Бунинг зарурлиги Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларида алоҳида таъкидланган.

— Ўтган йили пудратчи ташкилотларнинг хўжалик-молия фаолиятларида камчиликларга йўл қўйилганлиги сабабли қайси объектлар ишга туширилмади қолди?

— Улар орасида «Компрессор» заводининг ишга туширилиши керак бўлган корпуси (6-трестнинг 32-қурилиш бошқармаси, бошлиғи С. Залевский), экскаватор заводининг пўлат қуов чеки (4-трестнинг 38-қурилиш бошқармаси, бошлиғи М. Турғунов), тошни қайта ишлаш комбинатининг ишлаб чиқариш қувватлари, (3-трест), кенг ҳажмли блокли уисолик заводи (3-трестнинг 23-қурилиш бошқармаси, бошлиғи В. Красильщиков), САМ-Пининг 300 ўрниди клангикаси (4-трестнинг 18-қури-

лиш бошқармаси, бошлиғи С. Григорян) бор. Тошкент шаҳар қурилиш Бош бошқармасининг 44 пудратчи ташкилотидан 15 таси ишга тушириш программасини бажара олмади.

Шу билан бирга кўпгина пудратчи ташкилотларнинг бошқармалари томонидан ўз вақтида тасдиқланмаган ҳажмдаги ишлар олинганлиги аниқланди. 153, 159, Пардозлаш трестлари, 2-уисолик комбинатининг туққизта бошқармасига қонунсиз равишда 65,9 минг сўмлик иш ҳақи тўланган. Текширишда аниқланганидек, 1984 йилнинг туққиз ойи мобайнида ишнинг қониқарсиз ташкил этиш ҳисобига 1,9 миллион сўм ҳажмида ортиқча иш ҳақи тўланган. Агар ортиқча берилган маблағни аниқлаштирадиган бўлса, бажарилмаган иш ҳажминини қўшиб ёниш ҳисобига ва баҳоларини ошириб ёниш ҳисобига 116 минг сўмлик, ёрдамчи, иккинчи даражали ишларнинг белгиланган нормадан ташқари бажарилиши ҳисобига 654 минг сўмлик, қурилиш-монтаж ишларида бракини бартараф этиш ва қайта тиклаш ҳисобига 569 минг сўмлик, беҳуда туриб қолган, дам олиш кунда.

— Шаҳар қурилиш банки бошқармаси томонидан қандай камчиликлар аниқланди ва уларни бартараф этиш учун ишга ишлар қилинапти?

— 1984 йили Тошкент қурилиш Бош бошқармасининг бешта ташкилоти саккизта плансиз объектда ишлади. Ҳолбуки, айрим ишлар лойиҳада тасдиқлангандан ташқари амалга оширилди, бу эса қурилиш смета баҳосини қимматлаштиришга олиб келди. Бу ташкилотлар томонидан плансиз қурилишларга сарф этилган харажатлар 235 минг сўмни ташкил этди. Бир қанча пудратчи ташкилотлар қурилиш банки плансиз объектлар қурилишига маблағ ажратмаслигини била туриб, капитал қурилиш Бош бошқармаси (бошлиғи В. Зак, бош инженер А. Журавлев) беларволигидан фойдаланиш, ти туғрихатларда объектларнинг ҳақиқий номини «Ишнинг» қилимоқдалар.

Масалан, Сапёрлар кўчасида меҳмонхона тилидаги ётоқхона «неқоб» остида «Россия» меҳмонхонаси учун 360 ўрниди қўйишга корпус қурилиши (12-трестнинг 49-қурилиш бошқармаси, бошлиғи М. Мирзааҳмедов) бўли жалланган. Текшириш ўтказилган, бу объект қурилиши тўхтатиб қўйилди. Акмал Икромов район ички ишлар бўлимининг «ётоқхонаси» деб район ички ишлар бўлимининг маъмурий биноси қурилиши (153-трестнинг 3-қурилиш бошқармаси, бошлиғи Е. Эм) белгиланган эди. Бу ерда ҳам қурилиш ишлари тўхтатилиб ва ҳозир лойиҳа институти уни ётоқхонага айлантириш устида иш олиб борапти. Октябрь районининг боғ зонасида уй-жой комплекси ва бир қатор объектлар қурилиши ҳам тўхтатилиб, 11-трестнинг 1-қурилиш бошқармаси (бошлиғи И. Друкер) давлат маблағини кўкка соурди. Улар қонунсиз равишда кичик механизация бошқармаси базаси қурилиши олиб борилади. Бунинг учун 36 минг сўм иш ҳақи тўланиб, 99 минг сўмлик материаллар олинган эди. 3-трестнинг 23-қурилиш бошқармаси ҳам кенг ҳажмли блокли уисолик заводи қурилишини тезлаштириш ўрнига 9-АТП ва 10-АТП учун 263 минг сўм сарф этиб, плансиз объектларни фойдаланишга тахт қилиб берди. Шунингдек, давлат план интизомини бузувган орасида 153-трестнинг 12 ва 39-қурилиш бошқармалари, «Пардозлаш» трестининг 34-қурилиш бошқармаси, 159-трестнинг 22-қурилиш бошқармаси ҳам бор.

Пленумда қўшиб ёниш, ларга, кўзбўйламчиликга йўл қўйган, шу билан бирга давлатнинг план-экономика сиё-

сатини бузган бир қатор кор. С. Григорян) бор. Тошкент шаҳар қурилиш Бош бошқармасининг 44 пудратчи ташкилотидан 15 таси ишга тушириш программасини бажара олмади.

— Текшириш пайтида турли пудратчи ташкилотларнинг бошқармалари томонидан ўз вақтида тасдиқланмаган ҳажмдаги ишлар олинганлиги аниқланди. 153, 159, Пардозлаш трестлари, 2-уисолик комбинатининг туққизта бошқармасига қонунсиз равишда 65,9 минг сўмлик иш ҳақи тўланган. Текширишда аниқланганидек, 1984 йилнинг туққиз ойи мобайнида ишнинг қониқарсиз ташкил этиш ҳисобига 1,9 миллион сўм ҳажмида ортиқча иш ҳақи тўланган. Агар ортиқча берилган маблағни аниқлаштирадиган бўлса, бажарилмаган иш ҳажминини қўшиб ёниш ҳисобига ва баҳоларини ошириб ёниш ҳисобига 116 минг сўмлик, ёрдамчи, иккинчи даражали ишларнинг белгиланган нормадан ташқари бажарилиши ҳисобига 654 минг сўмлик, қурилиш-монтаж ишларида бракини бартараф этиш ва қайта тиклаш ҳисобига 569 минг сўмлик, беҳуда туриб қолган, дам олиш кунда.

— Шаҳар қурилиш банки бошқармаси томонидан қандай камчиликлар аниқланди ва уларни бартараф этиш учун ишга ишлар қилинапти?

— 1984 йили Тошкент қурилиш Бош бошқармасининг бешта ташкилоти саккизта плансиз объектда ишлади. Ҳолбуки, айрим ишлар лойиҳада тасдиқлангандан ташқари амалга оширилди, бу эса қурилиш смета баҳосини қимматлаштиришга олиб келди. Бу ташкилотлар томонидан плансиз қурилишларга сарф этилган харажатлар 235 минг сўмни ташкил этди. Бир қанча пудратчи ташкилотлар қурилиш банки плансиз объектлар қурилишига маблағ ажратмаслигини била туриб, капитал қурилиш Бош бошқармаси (бошлиғи В. Зак, бош инженер А. Журавлев) беларволигидан фойдаланиш, ти туғрихатларда объектларнинг ҳақиқий номини «Ишнинг» қилимоқдалар.

Масалан, Сапёрлар кўчасида меҳмонхона тилидаги ётоқхона «неқоб» остида «Россия» меҳмонхонаси учун 360 ўрниди қўйишга корпус қурилиши (12-трестнинг 49-қурилиш бошқармаси, бошлиғи М. Мирзааҳмедов) бўли жалланган. Текшириш ўтказилган, бу объект қурилиши тўхтатиб қўйилди. Акмал Икромов район ички ишлар бўлимининг «ётоқхонаси» деб район ички ишлар бўлимининг маъмурий биноси қурилиши (153-трестнинг 3-қурилиш бошқармаси, бошлиғи Е. Эм) белгиланган эди. Бу ерда ҳам қурилиш ишлари тўхтатилиб ва ҳозир лойиҳа институти уни ётоқхонага айлантириш устида иш олиб борапти. Октябрь районининг боғ зонасида уй-жой комплекси ва бир қатор объектлар қурилиши ҳам тўхтатилиб, 11-трестнинг 1-қурилиш бошқармаси (бошлиғи И. Друкер) давлат маблағини кўкка соурди. Улар қонунсиз равишда кичик механизация бошқармаси базаси қурилиши олиб борилади. Бунинг учун 36 минг сўм иш ҳақи тўланиб, 99 минг сўмлик материаллар олинган эди. 3-трестнинг 23-қурилиш бошқармаси ҳам кенг ҳажмли блокли уисолик заводи қурилишини тезлаштириш ўрнига 9-АТП ва 10-АТП учун 263 минг сўм сарф этиб, плансиз объектларни фойдаланишга тахт қилиб берди. Шунингдек, давлат план интизомини бузувган орасида 153-трестнинг 12 ва 39-қурилиш бошқармалари, «Пардозлаш» трестининг 34-қурилиш бошқармаси, 159-трестнинг 22-қурилиш бошқармаси ҳам бор.

Пленумда қўшиб ёниш, ларга, кўзбўйламчиликга йўл қўйган, шу билан бирга давлатнинг план-экономика сиё-

объектларга сифатсиз материалларнинг етказиб берилгани туфайли келган зарар 5,3 минг сўмликка бориб етди. 29-қурилиш бошқармаси қурилатган объектларда муҳофаза ишларини ташкил этолмаганлиги туфайли қайта дераза ва ошник блоклари ўрнатишга тўғри келди. Чунки қўйилганлари ўғирлаб кетилган эди. Умуман ўтган йили 29-қурилиш бошқармаси 333 минг сўмлик ҳамда зарар келтирди.

Пардозлаш бошқармасида иш шу тариқа йўлга қўйилган бўлса, шланг-молия фаолиятида ҳақонликлар шу даражада кўп бўлса, у ҳолда сифат тўғрисида таъсирчана ҳам бўлади.

— Утган йили 12 та турар жой объекти нуқсонлар билан фойдаланишга топширилди. Бу пудратчи ташкилотларга маъқур объектлар бўйича муқофот тўланмади. Аммо масаланинг иккинчи томони ташвиш туғдиради. 1984 йили ёмон ишлаётган ташкилотлар қаторига 24 та қурилиш бошқармаси, 1, 6, 8, 12, 153, 159, 1-Пардозлаш, 2-Пардозлаш трестлари, 2-уисолик ва 4-уисолик комбинатлари кирди. Бу ташкилотларда ҳар кварталда хўжалик-молия фаолияти текшириб борилади. Текшириш натижалари трест бошқармалари, Тошкент шаҳар қурилиш Бош бошқармаси раҳбарларига хат орқали жўнатилиб, улардан қурилиш банки шаҳар бошқармаси билан ҳамкорликда ташкиллий-техник тадбирларни ишлаб чиқиш ва ҳужжатли ревизия ўтказиш талаб этилди. Чунки бу уларнинг наватбадги ишларини мувофиқлаштириш ва фаолиятларини яхшилаш имконини беради. Бироқ бу иш на трестларда, на Тошкент шаҳар қурилиш Бош бошқармасида ўтказилди. Бу ҳақда қурилиш банкига хабар ҳам қилинмади.

— Ушнингнинг пудратчи баҳолар эканлиги, туғридан ташкилотларнинг хўжалик-молиявий фаолиятларидаги ҳам камчиликларга бизнинг тан олин керак. Ҳали текшириш ишлари етарли даражада ташкил этилмаган, интизомини бузиш ҳолларига доимо принципал мунсабатда бўлдолмаймиз. Жарима санкциялари наби таъсирчан тадбирлардан кам фойдаланмоқдамиз. Аммо XVI пленум бизни аниқ амалий программани билан қуришларини — капитал қурилиш ишларини сунистемолчиликка, барча қурилишдаги салбий ҳолларга кескин кураш очамиз. Биз пленум белгиланган йўлга қатъий амал қилишимиз.

— Демак, бундай қўшиб ёниш, қурилатган объектларнинг смета баҳосини ошириш каби ярамас одат меҳнат унумдорлигини ўсишига, ташкилий техник тадбирларнинг бажарилишига салбий таъсир этаётган эканми?

— 1985 йили 52 та бошқарма меҳнат унумдорлиги бўйича планнинг бажарилишини таъминлай олмади. Текшириш ишлари шунини кўрсатдики, ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва ишчилар меҳнати паст даражада ташкил этилганлиги, қурилиш материаллари ва конструкцияларнинг вақтида етказиб берилмаганлиги, кадрлар кўнимасизлигининг катталиги да бошқа сабаблар оқибати. Бу кўрсаткич бўйича топшириш бажарилмади. Текшириш пайтида меҳнат унумдорлигини ўстириш бўйича банкка тақдим этилган тадбирларнинг қўйилган трестларга қайта ишлаш учун қайтариб юборилди. Чунки улар аниқ ҳисоб-китобларга эга эмас, меҳнат бўйича планлар билан боғланмаган. Уларнинг бажарилиши учун масул кишилар ва бу ишларни бажарувчилар аниқ кўрсатилмаган, конкрет объектлар билан боғланмаган.

— Иил давомида шу нарса маълум бўлдики, планлаштиришдаги ҳақонликлар, яъни қурилиш объектлари мудафийнинг чўшиб юборилиши туфайли катта ҳамда ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган харажатларга йўл қўйилди. Натияжада 37 пудратчи ташкилот 12 миллион сўмликдан зиёд зарар қўрди.

Пардозлаш трестининг 29-қурилиш бошқармаси (бошлиғи Э. Газиев) қиш фаслида Луначарский шоссе-сининг Жанубий томонида бунёд этилаётган 62-болалар боғчасида пардозлаш ишларини олиб борди. Ай. йил хоналарнинг бир қисми дарҳол фойдаланишга яроқсиз бўлиб қолди. Натияжада қайта тиклаш ишлари учун 6,8 минг сўмлик маблағ сарфланди. Ёрочин қайта ишлаш заводлари томонидан

В. ЭНГЕР олиб борди.

Кўндаларга МУТАСАДДИ РАҲБАРЛАР ЖАВОБИ

Тошкент ўқимачилик комбинатининг тўқувчиси, СССР Олий Совети депутати Каромат Ёқуббоева бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқини бажариш ташаббуси асосида меҳнат қилмоқда. У фидокорона меҳнат қилиш билан бирга жамоат

ишларида ҳам актив фаолият кўрсатапти. СУРАТДА: илгор тўқувчи Каромат Ёқуббоева. А. Кошкин фотоси. УЭТАГ фотохроникаси.

Шу куннинг мавзуи Соқов телефонлар

Редакцияда телефон кўнгириғи янгради. — Алло! Редакциями! — Ҳа. Сизни эшитамиз. — Айтингчи, 653-рейсдаги самолёт Москвадан жадвал бўйича учиб келадими! — Кечирасиз, сиз редакцияга тушдингиз. Аэропортнинг справка бюросига кўнгирик қилинг, сизга жавоб беришади, — одоб билан эслатиб қўйдик биз. — Мишонингиз коммунист! — Ҳо-ҳо-ҳо! Мана бир соатдирик, наватма-нават! — гоҳ 006, гоҳ 53-23-07 га кўнгирик қилилган. Натика чиқмапти. — Энди нима қилмоқчисиз! — қизиқиб сўрадик биз. — Битта йўл бор, — уф тортиб сўхлатдошимиз, — ҳозир Москва коднин териб кўраман, омадми келса у ердаги аэровокзал справка бюроси билан боғланаман. Бошқа йилан йўқ.

Ленин, шуниси борки, справка олиш учун Москвага кўнгирик қилиш осон иш эмас, бунинг устига техник ҳам эмас. Келинг, аэропорт справка бюросига кўнгирик қилишга уриниб кўрайлик.

Мана ҳамма ишни четга сўриб, телефонга «ёпишиб» олдик. Йигирма минутлардан кейин бизга кўнгирик қилган кишининг ҳақиқига ишонч ҳосил қилдик. Справка бюроси ўтиб бўлмас тўсиқ ортига яшириниб олган эди. Балки, аэропортнинг бошқа телефон номерлари бордир! Шу савол билан омаднингиз 09 телефони орқали синаб кўришга аҳд қилдик. Кетган вақтин ҳисобикитоб қилиб ўтирмай, ушбу сеҳрли рақамларни 36 марта қайта-қайта териб кўрдик. Уттиз еттинчисида тубиқадан ҳорғин асабий товуш эшитилди: — Справка бюроси! — Айтингчи, илтимос,

аэропортга қандай кўнгирик қилиш мумкин! — 53-23-07 ва 006 телефонлари орқали. — Бошқаси йўқми! Булар жавоб беришапти. — Бошқаси йўқ. — Қандай, — саволимиз охирамасданок аёл қатъий оҳанда гапни қўриб кесди: — Икитидан ортиқ справка бермаймиз. Тубиқадан қисқа гудоқлар эшитила бошладик. Қулайкини қаранг. Ленин кинга: справка бюросиданларгами ёки справкага муҳтожларгами! — Трубкини жойига қўйишимиз биланок яна кўнгирик жингилдади. Штатсиз муҳбиримиз редакцияга кўнгирик қилмоқчи бўлиб, қанча вақтларини (аниқроқ — иш вақтин) беҳуда сарфлашапти экан!

РЕДАКЦИЯДАН: Уйлаймикин, оқшомхонлар турли ташкилот ва корхоналарнинг кўнгирик қилиш ача мушуқул бўлган справкалар хизматларининг яна анчагина телефонлари номерларини редакцияга маълум қилдилар. Хўрматли газетхонлар, сиздан кўнгидаги саволларга тўлиқ жавоб берилган хатлар кутамиз:

1. Справка хизматларининг қайси телефонларидан кўпроқ фойдаланишнингизга тўғри келади?
2. Ана шу справка хизматларининг иши ҳақида қандай фикрда-сиз?
3. Уларнинг иши яхшиланиши учун нималарни тақлиф қиласиз?

Мулоҳазаларингизни қуйдаги адресга йўлланг: Тошкент —47, Ленинград кўчаси, 32-уй. «Соқов оқшом». Конвертга ёки отриткага — «Соқов телефонлар» деган белгини қўйишингизни сўраймиз.

ОҚШОМХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети шаҳар пассажир транспорти барча турларининг ишончлиги таъминлашга ва ривожлантиришга бошқармаси «Тошкент оқшом» газетаси билан ҳамкорликда шаҳарнинг транспортининг ривожланишини яхшилаш бўйича аҳолининг иштирокини тақлифлари ва арзларининг қабул қилиш бюросини ташкил этди. Сиз ўзингизнинг тақлиф ва мулоҳазаларингиз билан 33-03-23 телефон орқали (Пролетар кўчаси, 30-уй) мурожаат этишингиз мумкин.

Маълумки, шу йил 11 февралдан бошлаб Тошкент почтаси [1 Май кўчаси 7-уй]да «Тошкент оқшом» газета редакцияси вакиллари шаҳар почта алоқаси ходимлари билан ҳамкорликда граждандарнинг жамоатчилик асосида қабул қилиш ташкил этилди. Граждандар Тошкент почта алоқаси иши масалаларини бўйича 18 февраль душанба кун соат 8 дан 14.00 гача қабул қилинадилар.

Илм масканларида

Иккинчи жаҳон уруши нисбатан тарихдаги энг дахшатли фожиа бўлганлигини солломачлар кўп эътибор билан қарашди. Фашистларга қарши урушда совет халқи бош қаҳрамон бўлиб майдонга чиқди. Ажабга тик боққанлар сафиди Сиз ҳам бўлгансиз...

— Тўғри. Фақат ўзим эмас, акам Воси, амакларим Облакуд ва Равшан бир вақтда Ватан ҳимоясига отландик. Ўйимиз акраблик кетди. Мен 100-ўзбек отлик дивизиясига тўшдим. Қисқа тайёргарликдан сўнг генерал Белов қўмондонлик қилган кавалерия корпусига

ТОШКЕНТЛИК СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Боис ЭРГАШЕВ:

«ВАТАН УЧУН ЖАНГ ҚИЛГАНМИЗ»

юборишди. Павлоградда биринчи марта ўлимга дуч келдим. Фашистлар бизни қуршовга ола бошлади. Замбаракдан отилган ўқ «Орлик» лақабли тулпоримнинг оёқларини узиб кетди. Нимта тағига тушганим учун омон қолдим. Отишмалар тўхтагандан сўнг бир амаллаб оёқга турдим. Бутун майдонда ҳақдорлар қалашиб ётарди. Жаҳаннамдан ўн беш киши тирик чиқди.

Юрагимиз интиқом туйғуси билан тепар, ўч олишга ундарди. Бунинг учун аввало жонини сақлаб қолишни керак. Компас ёрдамида ўзимизнинг қисмлар турган томонга йўл олдик. Оскол шаҳригача бўлган 40 километр масофани босиб ўтиш жуда оғир бўлди. Шаҳарга уч киши етиб бордик. Учинчи Украина fronti 60-гвардиячи дивизиясининг 132-артиллерия полкига разведкачи қилиб олишди.

1943 йилнинг баҳорида уруш ўзининг кульминациясига етди. Вазият ўзгарди, фашистларни муқаддас тулғоримиздан қува бошладик. Лекин Галабага ҳали узоқ эди.

— 1943 йил урушнинг боришида жиддий ўзгариш йили сифатида тарихга кирди. Бутун фронт бўйлаб қарши ҳужум бошланди. Қисмлар олдида ёни Ватанимизнинг муқаддас тулғоридан қувиб чиқариш вазифаси қўйилди. Сиз хизмат қилган артиллерия полки қайси йўналишда ҳаракат қилган?

— Украинада, Шимолӣ Донец дарёсидан ўтганимиздан кейин Артёмовка, Изюм ва Донбассдаги қўллаг шаҳар ва қишлоқларни гавандлардан озод қилдик. Жанг пайтида завод командиримиз лейтенант Плотников ҳалок бўлди. Унинг ўрнига лейтенант Афанасий Шилин тайинланди.

Душмanning нафас ростлашига имкон бермаслик учун ҳужумни кучайтириш лозим эди. Шундай қилинди. Павлоград ва Запорожье шаҳарларида кўрсатган беқис қаҳрамонликлари учун дивизиямизга Қизил Байроқ орден берилди.

Бирок, фашистлар таслим бўлишни хаёлларида ҳам келтиришмасди. Улар Днепр дарёсининг сул соҳилига сараланган дивизияларни тўшлаб, мустаҳкам ўрнашиб олишди. Дахшатли трагедиянинг бир саҳнаси шу ерга кўчди. Унинг ижрочилари ишчи, деҳқон, хизматчилар — жанчи ва офицерлар эди.

20 октябрь, эрталаб соат тўртда Хортица ороли районидан Днепрни кечиб ўтишга киришдик. Немислар дарёни кучли прожекторлар билан ёритиб туришарди. Шу боис ҳаракатимизни сезиб қолишди. Пулемётлардан

Шаҳар ва қишлоқларга аталган расмлар

Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтини биносини бе-заб турган монументал полотнода ўзбекистон тарихи саҳифаларини, кў-риниб эрлар ўлаштирили-шини акс эттирган. Тош-кишлик расмом Влади-мир Чуб шу расмлар-нинг авторидир.

... Мана, деҳқонлар ер тўғрисидаги биринчи совет декретини муҳо-

ёмғирдек ўқ ёғдиришди. Оролга яқинлашгани-мизда қайғимизни снаряд парчалаб юборди. Икки шеригим ҳалок бўлди. Мен эса оғимдан яраландим. Бирок, орол томонга сузишни да-вом эттирдик. Бундай вазиятда ўйлаб ўтири-лмайдим. Ҳаёт учун, яшаш учун курашим ке-рак. Хўл кийимларимиз худди оғир тошдек дарё тўбига тортарди. Жон-наҳдими билан сузиб, ҳолдан тобган ҳолда қирғоққа етиб бордик.

Пиёдаларимиз оролга жойлашишга улу-ғришган экан. Ўзвод командири Афанасий Шилин душмanning ўқ отиш нуқтасини аниқ-лашни тоширди. Ўқ тимисиз отилаётгани

ки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони Афанасий Шилин билан чекнаётган душманлар томон 28 марта ўн узиб, уларга қаттиқ зарба бердик. Шу хизматим учун учинчи даражали Шуҳрат ордени билан таъдирландим... Гапим чўзилди кетди, бироқ бу воқеаларни узуқ-юлуқ айтил-майман.

— Сиз каби уруш дахшатларини ўз боши-дан кечирган жангчиларимиз хотираларини ҳамма билиши керак. Жамоатчилик Сизни Со-вет Иттифоқи Қаҳрамони сифатида ҳам яхши танийди. Бу унвонга қачон сазовор бўлгансиз?

— Бунга ҳам Днепрни кечиб ўтиш вақти-даги, Хортицадаги жасоратларим асос бўлган.

учун туришинг, бошини кўтаришинг иложи йўқ эди. Амаллаб фашист офицерининг жаса-дига етиб бордим. Унинг бошига нақасмини кийдириб қўйдим. Ўзим эса ён томонга эмал-лаб ўтиб ўч очиб нуқтасини толдим. Шу пайт гитлерчилар уч томондан ҳужумга ўттишди. Саккиз марта ҳужумни қайтардик. Ўқ-дор-ларимиз бутунлай тугади. Ҳалок бўлганлар-нинг автоматларидики патронлари йиғдик. Ўн саккиз киши қолган эди. Маррани қўлдан бермаслик керак. Қарши ҳужумга тайёрлана бошладик.

Улғурмадик. Фашистлар олдинроқ ҳужум-га ўтишди. Қўл жанги бошланди. Автомат-нинг қўндоғи билан уч-тўрт фриччи ер тиш-ладим. Ўрпармада тургани кочиб қолди. Уни қувиб кетдим... Шу пайт чап томондан артил-лериямиз ўт оқди. Дарҳол автоматни қўлга олдим. Қўшинларимиз муҳим маррани эгал-лашди. Ҳа, Хортицада ҳар бир метр жой учун жон олиб-жон беришга тўғри келди.

Хортица озод қилингандан кейин пиёдал-аримиз Днепрдан ўтишди. Босқинчиларни та-ъиб этишни бошладик. Ўн соҳил бўйлаб бо-раётганимизда фашистларнинг 105-мили-метрли тўпига дуч келдик. Тула соҳ ҳолда ташлаб қочишган экан. Енида снарядлар жуда кўп. Разведкачилар взводнинг командири, ик-

1944 йилнинг 22 февралда эълон қилинган СССР Олий Совети Президиумининг Фармо-нига биноан менга, взвод командири Афанасий Шилинга Ленин ордени ва Совет Иттифоқи Қаҳрамони «Олтин Юлдузи» тоширилган.

— Дарёдан ўтаётганда жароҳатландим, де-дингиз. Жиддий бўлмаганлиги учун жангга ки-риб кетган бўлсангиз керак.

— Шундай. Лекин Пукари қишлоғи яқи-нида Днепр учун бўлган жангда конституцияга уқрадим ва оғир жароҳатландим. Госпиталга юборишди. Бу вақтда воқеалар ГАРбий Евро-пага кўчган, совет жангчилари ҳалоскорлик миссиясини бажарётган эдилар. Галабага оз қолган, уруш ниҳоясига етаётганди.

— Уруш ветеранлари Совет комитети Тош-кент секциясининг раиси сифатида ёшларни тарбиялаш нимага эътибор бериш керак, деб ўйлайсиз.

— Биз кекса авлод Ватан учун жанг қил-ганмиз. Бинобарин, ҳозир ҳам ҳар бир ўсим-рин чин маънода ватанпарвар этиб тарбиялаш энг муҳим вазифадир. Коммунистик партия ва давлатимизнинг талаби ҳам шундай.

Сўхбатни М. ОТАХОНОВ олиб борди.

Газетанинг шу сонига интервью

Пахта илмига бағишланган умр

Бугун Ўзбекистон пойтахтининг илмий жамоатчилиги Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, қишлоқ хўжалик фанлари доктори, профессор, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби, республика Фанлар академияси ўсимликлар экспериментал биологияси институти бўлим мудири, ЮНЕСКОнинг «Инсон ва биосфера» программаси бўйича Ўзбекистон Миллий Комитетининг раиси Мирзаали Валиевич Муҳаммад-жонов тутилган кунининг 70 йиллиги ва илмий жамоатчилик фаолиятининг 50 йиллигини нишонламоқда.

Таниқли ўзбек олимининг ҳаёти воқеалар, катта жамоатчилик ишлари билан қизғин ўтмоқда.

Бугун олим «Оқшомхонлар учун ўқуш» мەхмонидир.

— Хўрматли Мирзаали Валиевич, Сиз пахтачилик фанининг янги олими сифатида яшаб турган оза ерларини қадраш ҳақида нималар дея оласиз?

—Мен деҳқон оиласида туғилиб, воқеа етганимни учун ҳам бу қад-мири касб машаққатини яхши тасав-вур этман. Шунинг учун ҳам боле-лик чоғида деҳқончиликка муно-сиб ҳисса қўйиш, она дёғиримизни гуллаб-яшнатган ўлкага айлантириш иштиёқига эдим. Шунинг учун ҳам агрономлик касбин талладим. Ўз-бекистон қишлоқ хўжалик институти-ни битириб Бухоро облатининг Шо-фиркон машина трактор станцияси-да ишлар эканман, етерли таъжирба орттира бошладим. Шундан кейин СоюзНИИ аспирантурасини бити-риб, бундан 50 йилча муқаддам фан билан шуғулланишга қизғин кириш-ти. Ўзим парварши қилиш агро-техникаси бўйича кандидатлик, ал-машлаб экиш ва пахтачилик райо-нларида ери чукур шугорлаш бўй-ича докторлик диссертациясини ёк-ладим.

Бизнинг дёғиримиз сөрқувш бўл-ганлиги учун ҳам чинакам деҳқон-чиликка мосдир. Унинг ҳар бир қе-рич ерини кўз қорачиқидек сақлаш-миз, уни оқилона парварши қили-шимиз лозим. Чунки бу дёғирда еттиштирилган бебаҳо бойлик — пахта халқимизнинг, қолаверса мак-лакатимизнинг фаровонлигини оши-ришда қудратли омилдир. Илмий ечимларни яратётганимизда, уларни амалда тадбиқ етётганимизда до-мо ана шу фикр хаёлимдан ўтиб ту-ради.

—Сизнинг яратган илмий тадқиқот асарларингиз республикамиз пахта-чилиги тараққийотида қандай аҳамият касб этди?

—Экиш муддатларининг илмий асосларини ишлаб чиқиш, шунинг, де-к гуза катор ораларига ишлов бериш системаси пахтачиликда хо-силдорлигини оширишда, пахта етиштиришда меҳнат сарфи ва мод-

дий воситалари тежаб сарфлаш ях-ши самаралар бериб. Бундан ташка-ри чикитини биологик шакллани-шини ўрганиш ва ўсимликлар гене-тиксис ва физиология институти элимлари билан ҳамкорликда уруғ-ликларни саралаш усулига доир до-кторлик диссертациясини ёкладим. 1963 йилда туқсилантирилган чикит-ларни саралаш энги усули амалда тадбиқ этилиши уруғликларни текис ундириб олиш имконини берди.

— Пахтачилик фанида яна қандай истиқболли илмий ечимларни олдин-га сурдингиз?

— Ўзимнинг ашаддий душмани вильтта қарши кураш, кенг қаторлаб экиш ва минерал ўғитларни юқори микдорда ишлатиш борасидаги ил-мий ишлар менимча дуруст аҳами-ят касб этди. Яна бир нарсани манаунлик билан айтиш мумкинки, қардош пахтакор республикаларда ўзани кенг қаторлаб экиш миллион гектардан ортиқ майдонда қўлла-нилмақда.

—Ҳозирги пайтда қайси бир тад-қиқотларингиз республикамиз хўжа-ликларида кенг қўлланилмақда?

— Ерлардан оқилона фойдала-ниш, алмашлаб экишини самарали методларни қўллаш юзасидан иш-лаб чиқилган деҳқончиликнинг янги системасидир. У СССР ва Ўзбеки-стон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставесида намоиш этилиб, ку-муш медаллар ва дипломлар билан тақдирланди.

— Сизнингча, қишлоқ хўжалик фа-нимиз олдинда қандай шарофли вази-фалар турибди?

— Мен ва минглаб ҳамкасб олим дўстларим учун қишлоқ хўжалиги, унинг асосий соҳаси пахтачиликни янада тараққий эттиришдан муҳим вазифа йўқ. Биз бунинг учун қиш-лоқ хўжалиги фанлари ва биология фанларининг янги илгор ютуқлари ва илгор таъжирбаларини кенг тадбиқ етишимиз, атраф муҳит муҳофазаси бўйича самарали ишларни кенг қў-лишда олиб боришимиз лозим.

«ФРОНТ ЙУЛЛАРИ»

«Навоиэзот» бирлаш-масининг китобсавар-лари Галабининг 40 йиллигига бағишлаб ў-қазган тематик кечани шундай номладилар. Ке-чага Улуғ Ватан уруши-

хотираларини сўзлаб беришди, фронтда ҳе-чи ўқиган асарлари ва-қанда қила қилишди.

— Николай Остров-скийнинг «Пўлат қандай тобланди», Дмитрий Фурмановнинг «Чапалев» китоблари, Константин Симонов ва Александр Твардовскийнинг шеър-лари, Михаил Шолохов, Алексей Толстой, Илья

Эренбургнинг отешин ҳарбий публицистикиси — шулар ва бошқа китоблар галаба қозони-шимиз учун ёрдам бер-дилар эди, — деди кечада уруш йўллари бўйлаб Европанинг армини бо-сиб ўтган слесари Иван Фёдорович Козлов.

«01» хабар беради НЕГА ЁНГИН СОДИР БЎЛДИ?

«01» хабар беради НЕГА ЁНГИН СОДИР БЎЛДИ?

Китоб фанлида корхона-лар, завод, умумий ома-қатларни, маънавий ома-қат мустахкамлари ва турли баъзаларнинг бир маромада ишлатилиши йў-лга қўйиш учун ёнгином муҳофазаси ташкилотла-рининг кўрсатмалари-га натирий ривож қилиш лозим. Қишга тайёрла-рик кўриш чоғида биз ўт ўчиргувчилар жуда кўп корхоналарда ён-гиннинг олдини олишда йўл қўйилган намуналик-ларни кўрсатдик. Уларни бартаврлаш ўтиш чора-тадбирлари белгиланган эди.

Лекин айрим корхона-ларнинг раҳбарлари бу зарур ишларга паника орасидан қараб, баъла-ридаги ишларни буна-га алоқаси, мутасадди бўлмаган кишиларга тошириб қўйишган ва назорат олиб бориш-маган. Гаврдейский Ас-босовалик заводда қўр-сатилган намуналиклар тугатилмаганлиги нати-жасида чехда ёнгин со-дир бўлди.

Технология жараён-ларга амал қилмаслик

«Средзащабель» иш-лаб чиқариш бирлаш-масида, «Ўзбекгазмасш» бирлашмасига қарашли 2-чехда, «Союзпечать»-нинг 42-ноҳасида, Ўз-бекистон ССР кўрлар жа-миратининг металл буюм-лари чехида содир бўл-ган ёнгинлар фирмизин-инг далилидир.

Шаҳар ижроия коми-тети белгиланган таъ-дирлар корхона, мавсаса, тувар жойлар раҳбар-ларининг ёнгиндан сақ-лаш ишларига қоқайди-лик билан қараватлик-лари таъдирини, барча корхона раҳбарлари-дан ёнгиннинг олдини олиш ишини йўлга қў-йиш қаттиқ талаб қилинди.

Т. САМАТОВ, Тошкент шаҳар Ички ишлар бошқармаси ён-гин муҳофазаси бош-қармаси инжинери.

ЧИҚИТСИЗ ТЕХНОЛОГИЯ САРИ Лениногорск поли-металл комбинатида фойдаланилган жик-ларни қайта ишловни кучли комплекс ишчи ту-ширишди. Бу ерда ҳар йили яроқсиз жиклар уюмларидан 10 минг-лаб тонна металл ажра-

тиб олинади. Комплекс руда тарки-бидидаги барча компо-нитлар баталом ажра-тиб олинишни таъмин-лайди. Қўрғошни ва дух, темир ва углерод шулар жумласидандир. Яроқсиз жиксининг ўзи эса девор панелларини ясашга матади.

В. НИКОЛАЕВ, ТАСС мухбири.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ТЕМИРЙЎЛЧИЛАРНИНГ МАРРАЛАРИ

УЛАН-БАТОР. План кўрсаткичлар-ини доимо ошириб адо этиш, иш-лаб чиқариш ҳамда меҳнатни таш-кил этишининг илгор технологиялари жорий этиш, рационализаторлар билан мураббийлар ҳаракатини кенг авж олдириш, ҳам ашё ва матери-алларни тежаб учун курашиш Улан-Батор темир йўли коллективни мамлакатдаги пешқадам корхоналар қаторига олиб чиқад.

Темир йўл транспорти МХР эконо-микасида тобора кўпроқ роль ўйна-моқда. Тармоқ ходимлари олдилари-га қўйилган вазифаларни муваффа-қиятли уйдламоқдалар. Улар беш йиллик (1981—1985 йиллар) дастлаб-ки тўрт йили ишлаб чиқариш топ-шириқларини муддатдан илгари адо этдилар, ўтган йили юк ва пасажир-ташиш пилларини ошириб бажар-

дилар. Улан-Батор темир йўли кол-лективни меҳнат уюндорлигини ўсти-риш беш йиллик топиригининг адо этиш бўлди. Темирйўлчилар беш йилликнинг тугалловчи шу йили бошдан оқиб бир маромада ишлаб келмоқдалар.

Совет темирйўлчилари Улан-Ба-тор темир йўли ходимларига катта ёрдам бермоқдалар. Улар монгол ҳамкасбларига тўлган таъжирбани ўргатиб, илгор технологияни жорий этишда ёрдам бермоқдалар, юқори маалаки қадрлар тайёрламоқдалар.

Монголия темирйўлчилари омма-вий ҳаракат ташаббускорлари бўлиб майдонга чиқдилар. Шу ҳаракатнинг қатнашчилари социалистик меҳнат зарбдорлари ва коллективлари номи-ни олиш учун курашмоқдалар.

Кобул. Афғон қиш-лоқларида демократик ер-сув ислохотини амал-га ошириш жараёни-ни суръатлари тезла-шмоқда. Кейинги ҳаф-танинг ўзида АДР ома-вий эҳборот воситалари Кобул вилоятида 130 нафар, Тахарада — 50, Фаробда — 220, Жау-зонда — 130 нафар ер-си ва оз ерли деҳқон-ларга ер участкалари-дан фойдаланиш ҳуқу-қи берилиши ҳужжатла-ри топирилганини ха-бар қилди. Афғонис-тондаги Апрель революциясининг галабеси-

дан кейин ўтган йиллар мобайнида ҳаммаси бў-либ 310 минг деҳқон оиласи ер олди.

Афғонистон халқ де-мократик партияси би-лан мамлакат ҳукумати янги деҳқон хўжалик-лари фанли борица кўпроқ эътибор бер-моқдалар. Солиқ соҳа-сида уларга ёнглик берилмоқда, химиявий ўғит ва сара уруклик дон арзон давлат нар-ҳида сотилмоқда. Ночор қишлар ўғит ва уру-кликни бепул олмақ-дади. Афғонларнинг март ойида тугайдиган ҳозир-

Иккала давлат манфаатлари йўлида

РИМ. «Ҳозир СССР билан Италия ўртасида ўза-ро манфаатли ҳамкорликни янада кенгайтириш учун катта имкониятлар мавжуд. Италиянинг етак-чи фирме ва корхоналари совет бурюмларини бажаришдан манфаатдордирлар», — деди ТАСС мухбири билан сўхбатда ташки савадо миллий институтининг президенти Ж. Рати. У Совет Ит-тифоқи санаот махсулотларининг Италияга еткази-ли берилишини кенгайтириш керак, деган фикр-ни билдириди. Бу эса, унинг сўзларига кўра, СССР билан Италия ўртасида товар айирбошлаш-ни кўпайтиришнинг муҳим резервидир.

Институт ваколатхонаси йиғирма йилдан кўп-роқ вақтдан буён Москвада ишлаб турибди ва кўпгина совет ташкилотлари билан жуда яхши муносабатларда бўлиб келмоқда. Институт Совет Иттифоқининг турли шаҳарларида ўтказилган халқаро кўргазмалар ҳамда ярмаркаларда Ита-лия фирмалари билан компанияларининг ишти-роқ этишига катта эътибор бермоқда. Кейинги йилларда бевосита унинг иштирокида турли соҳаларда илмий-техникавий ҳамкорлик яралаш-ничи гуруҳларининг фаолияти сезиларли ра-вишда активлаштирилди, бундай ҳамкорлик ҳар иккала томон учун манфаатлидир.

Ташки савадо миллий институти, деди унинг раҳбари, Италия савадо-саноат доиралари билан уларнинг Совет Иттифоқидаги шериклари ўрта-сида ҳар томонлама муносабатларни янада ри-вожлантириш учун бундан буён ҳам бутун кучи-ни сарфлай беради.

лик техникаси бор. Улар экинзорларни парварши қилишда дав-лат фермаларига ва деҳқончилик коопера-тивларига ҳам, айрим хўжаликларга ҳам ёр-дам бермоқда.

Республика қишлоқ хўжалигида ўтказилаёт-ган ислохотларнинг на-тижалари яққол кўри-ниб турибди. Ўтган йи-ли мамлакат қишлоқ хўжалик махсулотлари етиштириш соҳасида белгиланган ҳамма асо-сий план-топириқлари-ни бажарди. Қишлоқда революциянинг социал негизни кенгайтиб, кун сайин мустақамланиб бормоқда.

Улар экинзорларни парварши қилишда дав-лат фермаларига ва деҳқончилик коопера-тивларига ҳам, айрим хўжаликларга ҳам ёр-дам бермоқда.

Республика қишлоқ хўжалигида ўтказилаёт-ган ислохотларнинг на-тижалари яққол кўри-ниб турибди. Ўтган йи-ли мамлакат қишлоқ хўжалик махсулотлари етиштириш соҳасида белгиланган ҳамма асо-сий план-топириқлари-ни бажарди. Қишлоқда революциянинг социал негизни кенгайтиб, кун сайин мустақамланиб бормоқда.

Республика қишлоқ хўжалигида ўтказилаёт-ган ислохотларнинг на-тижалари яққол кўри-ниб турибди. Ўтган йи-ли мамлакат қишлоқ хўжалик махсулотлари етиштириш соҳасида белгиланган ҳамма асо-сий план-топириқлари-ни бажарди. Қишлоқда революциянинг социал негизни кенгайтиб, кун сайин мустақамланиб бормоқда.

ТУРКИЯДА НАШР ЭТИЛДИ

АНҚАРА. Туркияда «Уй-жой проблемасини ҳал этиш. СССРнинг таъжирбаси» китоби бо-силлиб чиқди. «Йоник» нашриётида чоп этилган бу янги китоб кенг қи-зиқиш уйғотди.

«Сўн ҳавадиси» газе-таси шу ҳақда хабар қи-либ, уй-жой қурилиши-ни юксак суръатлар бил-лан олиб бораётган Со-вет Иттифоқининг бо-и таъжирбасини ўрганиш

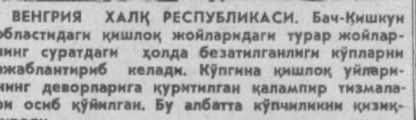
муҳим эканлигини қайд этди. Шаҳар аҳолиси-нинг катта қисми қиш-ларда яшаётган Туркия учун уй-жой проблема-си ҳамон ўткир бўлиб қолмоқда.

Пойтахтда чиқадиган «Бахонет» газетаси кит-обларининг янги кит-обга бўлган қизиқиши-ни ҳисобга олиб, уни ўз саҳифаларида босиб чи-қара бошлади.

ФОТОКАЛЕЙДОСКОП

ФРАНЦИЯ. Жаҳондаги энг кичкина электро орган ҳисобланган музика асбобини унинг иxtи-рочиси страбсбурглик Юбер Моляр қайта (сур-рад) ишлаб турибди. Бу жанми музика асбо-бининг эни — 27 миллиметр. Иxtироси томо-нидан яратилган гайри-табиий мити музика ас-боби яқин ўртада рекордлар китобига киритилса ажаб эмас.

ВЕНГРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ. Бач-Кичуан областадаги қишлоқ жойлардаги турар жойлар-нинг суратдаги ҳолда безатилганлиги кўплари-ни ажаблантириб келади. Кўпгина қишлоқ уйлари-нинг деворларига қуритилган қалампир тизмалар-и осиб қўйилган. Бу албатта кўпчиликни қизиқ-тиради.

«ГАПИРАДИГАН» МАЙМУН

Ун уч ёшли Коко ла-қабли гориллага ўн ик-ки йилдан бери амери-калик олимлар кар-со-қовлар тилини ўрганиш-да ёрдам беришмоқда. Майму 500 дан ортиқ ширани тунушда ва унинг ўз ҳам шуна микдордаги ширани кўрсата олади. Коко ширалар ёрдамида ўзининг талабларини ай-тади. Жулавалди, Коко-га қайтиб беришган во-қеалардан бирини май-мунинг эсида унга ёниб қолган мушук бо-ласи қолган экан. Коко-дан ана шу мушук бола-си гуғилган кунда унга нима соғва қилиш ке-рагини ни сўраганда у иккала бармоқларини иккари олдиға олиб ке-либ кўрсатди, бу билан у мушукчага ширва эт-ган эди, деб хабар бе-ради «Нэшнл джогрә-фик мэгззин».

«Средзащабель» иш-лаб чиқариш бирлаш-масида, «Ўзбекгазмасш» бирлашмасига қарашли 2-чехда, «Союзпечать»-нинг 42-ноҳасида, Ўз-бекистон ССР кўрлар жа-миратининг металл буюм-лари чехида содир бўл-ган ёнгинлар фирмизин-инг далилидир.

Шаҳар ижроия коми-тети белгиланган таъ-дирлар корхона, мавсаса, тувар жойлар раҳбар-ларининг ёнгиндан сақ-лаш ишларига қоқайди-лик билан қараватлик

